

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/51/2015
Identifikačné číslo spisu: 3014200445
Dátum vydania rozhodnutia: 14.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:3014200445.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľky: Z. U. Č., bytom S. XXX, S., právne zastúpená advokátom JUDr. Róbertom Grelom, konateľom, Advokátska kancelária JUDr. Róbert Grell, s.r.o., so sídlom Jilemnického 2, Trenčín, proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 12Sd/138/2014-60 zo dňa 12. marca 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 12Sd/138/2014-60 zo dňa 12. marca 2015 potvrdzuje.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15. júla 2014, ktorým podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov navrhovateľke od 2. januára 2014 priznala invalidný dôchodok v sume 197,80 Eur mesačne a rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15. júla 2014, ktorým podľa § 112 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej v tomto rozsudku len „zákon o sociálnom poistení“) zrušila napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 2. mája 2014 o priznaní invalidného dôchodku a súčasne čiastočne vyhovel opravnému prostriedku navrhovateľky, podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej v tomto rozsudku len „O.s.p.“).

Krajský súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru, že vyššie uvedené rozhodnutia odporkyne sú zákonné, preto ich potvrdil. Pri rozhodovaní vychádzal z posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Trenčín, a Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunutého pracoviska v Trenčíne, pretože títo posudkoví lekári dostatočne a presvedčivo odôvodnili, prečo navrhovateľka je invalidná podľa ustanovenia § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení s mierou poklesu schopnosti

vykonávať zárobkovú činnosť 55%. Navrhovateľka v konaní o opravnom prostriedku predloženými lekáorskými listinnými dôkazmi (najmä odbornými lekáorskými nálezmi) nepreukázala, že jej zdravotný stav odôvodňuje vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou alebo zmenu dátumu vzniku invalidity.

Proti rozsudku podala navrhovateľka prostredníctvom právneho zástupcu včas odvolanie, v ktorom okrem iného uviedla, že s rozsudkom nesúhlasí, lebo krajský súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a preto nesprávne rozhodol. Jej zdravotný stav nie je stabilizovaný, v čase podania odvolania ju lieči neurologička, navštevuje ozonoterapiu. Posudkoví lekári, ktorí posudzovali jej zdravotný stav, sa podľa jej názoru nevysporiadali s jej zdravotným stavom. Podľa navrhovateľky napadnuté rozhodnutie nevychádza zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci, pretože sa opiera o lekárske posudky posudkových lekárov, ktoré sú neúplné a nepresvedčivé. Navyše krajský súd nedal opätovne preskúmať jej zdravotný stav vzhľadom na ňou na pojednávaní dňa 12.03.2015 predložené nové lekárske správy, hoci s tým odporkyňa súhlasila.

Odporkyňa sa k odvolaniu nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O.s.p. v spojení s § 250s O.s.p.), dospel jednomyseľne k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 14.02.2017 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto v medziach odvolania odvolací súd preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, a to najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil jeho zákonnosť.

Podľa § 71 zákona o sociálnom poistení je poistenc invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods.1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekáorských správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona o sociálnom poistení) je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení).

Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní neboli objektívne pochybnosti o skutkovom stave tak, ako ho zistil súd prvého stupňa a ako vyplýva z obsahu pripojeného administratívneho spisu, teda že odporkyňa

najskôr napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 2. mája 2014 rozhodla o priznaní invalidného dôchodku navrhovateľke, podľa ust. § 70 ods. 1 a § 82 zákona o sociálnom poistení, v sume 162 eur. Podkladom pre uvedené rozhodnutie bol posudok posudkovej lekárky sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Trenčín, zo dňa 17. marca 2014, ktorý konštatuje vývoj ochorenia chrbtice navrhovateľky a podľa ktorého navrhovateľka je invalidná od 02.01.2014 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45%. Rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo podľa prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení zaradené do kapitoly XV - Choroby podporného a pohybového aparátu, oddielu E - dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia, položky 4 - stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, písmena b) - často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu (percentuálne rozpätie 35 - 45 %).

Navrhovateľka včas podala opravný prostriedok a jej zdravotný stav bol opätovne posúdený tou istou posudkovou lekárkou Sociálnej poisťovne, pobočky Trenčín, dňa 30.06.2014. Rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo určené rovnako, avšak došlo k navýšeniu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10 % na celkových 55 %, kvôli degeneratívnym zmenám na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím s prejavmi nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu, obmedzenie pohybu v postihnutom úseku - podľa prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení, kapitoly XV, oddielu E, položky 3, písmena b).

Na základe tohto posudku vydala odporkyňa dve rozhodnutia zo dňa 15.07.2014, obe označené č. XXX XXX XXXX X. Jedným z nich zrušila svoje vyššie uvedené rozhodnutie z 02.05.2014. Druhým rozhodnutím priznala navrhovateľke od 02.01.2014 invalidný dôchodok v sume 197 eur, podľa ust. § 70 ods. 1 a § 82 zákona o sociálnom poistení.

Odporkyňa vo vyjadrení pre krajský súd uviedla všetky spomenuté posudky a rozhodnutia; žiadala, aby krajský súd nové rozhodnutie z 15.07.2014 potvrdil ako vecne správne.

Následne vypracoval posudok posudkový lekár Sociálnej poisťovne - ústredie, vysunuté pracoviska v Trenčíne, ktorý potvrdil posudkové závery z posudku zo dňa 30.06.2014, s určením miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 55 %. Okrem iného v posudku osobitne uviedol, že u navrhovateľky nejde o parézy - ochrnutia periférnych nervov, ani o závažné poruchy vylučovania moču a stolice s potrebou riešenia permanentným katétrom, preto nemožno posúdiť rozhodujúce ochorenie podľa písm. c) príslušnej vyššie uvedenej položky podľa prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení.

Potom, čo na pojednávaní pred krajským súdom dňa 11.12.2014 navrhovateľka predložila nové lekárske správy a namietala, že odporkyňa sa vo svojich rozhodnutiach celkom nevysporiadala s jej zdravotným stavom, bol na požiadanie súdu vypracovaný posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne - ústredie, pracoviska v Trenčíne nový posudok dňa 21.01.2015, v ktorom posudkový lekár zotrval pri predchádzajúcom hodnotení, konštatoval novú diagnózu - ulnárnu epikondylitídu, ktorá však nie je posudkovo závažnejšia, než doterajšia dorzalgia, s tým, že mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ustálil na 55 % (45+10 %).

Vychádzajúc z uvedeného nemal odvolací súd pochybnosti o tom, o aké dôkazné prostriedky súd prvého stupňa ako aj odporkyňa opreli svoje rozhodnutia a odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporkyňa riadne vyhodnotila dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporkyňa vychádzala pri svojom rozhodovaní. Ani odvolací súd nezistil v rozsahu podaného odvolania také vady napadnutého rozhodnutia odporkyne, resp. konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, preto pokiaľ krajský súd považoval napadnuté rozhodnutie za zákonné, považoval tento jeho názor odvolací súd za správny. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil a v primeranom rozsahu zaujal aj stanovisko k námietkam navrhovateľky, a odvolací súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré odkazuje.

Je potrebné zdôrazniť, že konanie vo veciach dôchodkovej dávky je konaním návrhovým, v ktorom má účastník povinnosť preukázať dôvodnosť svojho nároku, resp. uviesť argumenty a dôkazy preukazujúce nesprávnosť napadnutého rozhodnutia. Súd prvého stupňa podľa názoru odvolacieho súdu poskytol navrhovateľke dostatočnú možnosť dokladovať svoj zdravotný stav a nariadil ho v priebehu súdneho konania opätovne posúdiť; zdravotný stav navrhovateľky bol takto posúdený posudkovými lekármi spolu štyrikrát, pričom posudkoví lekári sa zaoberali aj novými aktuálnymi lekárskymi správami predkladanými navrhovateľkou a posledné tri posudky ustálili rovnaký záver o miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 55 %. Odvolací súd poukazuje na to, že posudkový lekár môže v zmysle zákona určiť túto mieru poklesu iba v príslušnom percentuálnom rozpätí, definovanom pre rozhodujúce zdravotné postihnutie v prílohe č. 4 zákona o sociálnom poistení (v prípade navrhovateľky išlo o rozpätie 35 - 45 %), a za ostatné zdravotné postihnutia môže zvýšiť takto určenú mieru najviac o 10 %. Posudkoví lekári v posudkoch určili maximálnu možnú mieru poklesu podľa oboch týchto kritérií (45 + 10 = 55 %). V danom prípade navrhovateľka nijakým relevantným spôsobom nespochybnila správnosť určenia rozhodujúceho postihnutia ani správnosť záveru o určení MPSVZČ za rozhodujúce zdravotné postihnutie, pričom treba zdôrazniť, že za posudkovo významné sa považujú postihnutia, ktorých dôsledky trvajú alebo majú trvať viac ako jeden rok.

Tvrdenia navrhovateľky uvedené v odvolaní proti rozsudku podľa názoru odvolacieho súdu v podstate zopakovali už uvádzané diagnózy a trvale prejavovanú nespokojnosť s rozsahom priznanej invalidity, pričom však nepredložila také relevantné dôkazy a ani netvrdila také nové skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé spochybniť závery, ku ktorým súd prvého stupňa dospel a náležite obsažným a presvedčivým spôsobom uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. Odvolací súd pripomína, že nemožno považovať za porušenie práva účastníka skutočnosť, že súd prvého stupňa neodôvodnil svoje rozhodnutia podľa jeho predstáv.

Podľa názoru odvolacieho súdu teda neboli v konaní predložené také dôkazy, ktoré neboli zohľadnené posudkovými lekármi, prípadne konštatujúce iné diagnostické závery, než aké boli zistené v konaní u odporkyne a ktoré by predstavovali dôkazy nasvedčujúce existencii novej skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľky, ako bol v čase rozhodovania odporkyne ustálený (§ 250i O.s.p.) alebo by inak prijatý záver spochybňovali.

Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, presvedčivo podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov predloženými navrhovateľkou, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú a ani navrhovateľkou uvádzané výčitky nezakladajú podľa názoru odvolacieho súdu objektívne pochybnosti o odbornosti resp. objektívnosti posudkových lekárov, ktoré by vyžadovali vykonať nové dokazovanie vo veci. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá relevantný dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Nebol preto v tomto štádiu konania daný dôvod na prípadné ďalšie dokazovanie.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval preskúmané rozhodnutie odporkyne za vydané v súlade so zákonom a dôvodne opravnému prostriedku navrhovateľky nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok .